

Nr 63

Av herr **Jacobsson, Gösta, m. fl.**, om rätt till avdrag vid beskattningen för avsättning till självfinansieringsfond.

Lika lydande motion nr 199 i Andra kammaren)

På senare år har frågan om den mindre företagsamhetens kapitalförsörjning i olika sammanhang tilldragit sig statsmakternas intresse, och statliga anstalter har vidtagits för att skapa förbättrade lånemöjligheter för denna företagarkategori. I och för sig värdefulla har dock dessa åtgärder haft en i viss mån begränsad räckvidd; antalet företagare, som på denna väg kommit i åtnjutande av lån, har varit i någon mån begränsat. Från företagets synpunkt har lånevägens anlitanande dessutom inneburit att medel måst succesivt uttagas ur rörelsen för fullgörande av amorteringar å lånen, vartill kommit att räntan utgjort en kostnad i rörelsen.

De av statsmakterna hittills vidtagna åtgärderna på detta område har emellertid uteslutande tagit sikte på företagets försörjning med främmande kapital och icke berört det egentliga kärnproblemet, den egna kapitalbildningen och företagets ekonomiska konsolidering, vilket utgör företagets trygghets- och utvecklingsproblem. Endast genom att underlätta företagets egen kapitalbildning och självfinansiering kan ekonomiska förutsättningar skapas för rörelsens utveckling. Särskilt framträder behovet vid startande av rörelsen de första verksamhetsåren i de fall då företagaren börjar med små egna kapitalresurser. Möjligheterna till egen kapitalbildning hämmas för närvarande genom den hårda inkomstbeskattningen.

Beskattningsreglerna ger ej heller tillräckligt utrymme för självfinansiering. Framför allt gäller detta de företag som drives av fysiska personer under enskild firma. Dessa företag har icke samma möjligheter som aktiebolag och ekonomiska föreningar till skattefri fondering. De saknar sålunda rätt att vid inkomstbeskattning vid beräkning av nettointäkt av rörelsen enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åtnjuta avdrag för avsättning till investeringsfond. De har ej heller rätt till avdrag för avsättning till pensionsstiftelse med bibehållande av medlen i rörelsen. Ofta har hithörande företag till följd av bristande tillgång på rörelsekapital en blygsam lagerhållning och kan därför ej tillgodogöra sig möjligheterna att genom nedskrivning av lagervärden avsätta dolda reserver. Utrustningen med maskiner och inventarier ger också otillräcklig utgångspunkt för självfinansiering genom avskrivning å maskiner och inventarier. Dessa kräver dessutom ofta snabb förnyelse, och rätt till avskrivning å återanskaffningsvärdet saknas.

I syfte att underlätta självfinansieringen och kapitalbildningen inom ifrågavarande företagarkategori måste därför andra vägar tagas under omprövning. En lämplig utväg synes vara att införa bestämmelser som medger avdrag i begränsad omfattning vid inkomsttaxeringen för avsättning till självfinansieringsfond, som öppet redovisas i bokföringen. En förutsättning måste givetvis vara att bokföringsmässiga grunder tillämpas. Sådant avdrag borde förslagsvis årligen begränsas till 10 % av årsvinsten, dock högst 5 000 kronor, varjämte fondens totala storlek maximerades till 50 000 kronor. En tidsbegränsning av 10 år torde böra föreskrivas för fondavsättnings återförande till beskattning, varvid reglerna för ackumulerad inkomst torde böra tillämpas.

Vi utgår från att en tillfredsställande ordning kan skapas för kontrollen av att de avsatta medlen står kvar i verksamheten.

Skäl synes föreligga för att en motsvarande möjlighet att åtnjuta avdrag för avsättning till fond för självfinansieringsändamål även borde finnas vid beräkning av nettointäkt av jordbruksfastighet, i den mån bokföringsmässiga grunder iakttages vid taxeringen.

Ett liknande förslag framfördes motionsvägen vid 1961 års riksdag. Motionen avstyrktes emellertid av bevillningsutskottet under hänvisning till den allmänna skatteberedningens arbete och avslogs av riksdagen.

Inför den kommande europeiska marknadsutvecklingen finner vi det angeläget, att förevarande fråga brytes ut ur det allmänna utredningsarbetet, som torde komma att draga långt ut på tiden, och ordnas särskilt. Åtgärder för främjande av den mindre företagsamhetens självfinansiering bör komma till stånd utan tidsutdräkt.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t måtte skyndsamt utreda frågan om rätt för rörelseidkare resp. jordbrukare att vid inkomsttaxering åtnjuta avdrag för avsättning till självfinansieringsfond i huvudsaklig överensstämmelse med ovan uppdragna riktlinjer samt för riksdagen framlägga förslag i ämnet.

Stockholm den 23 januari 1962

Gösta Jacobsson

Stig Gorthon

Gustaf Henry Hansson